

manželově v té příčině nebránila překážka věci pravoplatně rozsouzené. Ač odvolací soud neodkazuje k rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 8762 sb. n. s., zastává tutéž zásadu, jaká tam byla hájena. Ale s odvolacím soudem nelze souhlasiti a nelze udržeti právní zásadu, vyslovenou v uvedeném rozhodnutí. Věc pravoplatně rozsouzená předpokládá podle §§ 232, 240 posl. odst. a § 411 c. ř. s. totožnost stran a totožnost věci v obou sporech; totožnost věci předpokládá, že právní důvod i žalobní nárok v obou sporech souhlasí. Účelem těchto předpisů jest, aby se bylo vyvarováno možného vydání několika rozhodnutí sobě odporujících o téže věci (na př. rozh. čís. 2788 a 3783 sb. n. s.). Jak bylo již řečeno, má soud v rozvodovém rozsudku z povinnosti úřední vysloviti, zda jeden nebo druhý manžel, či oba, či žádný z nich, jest vinen rozvodem. Vysloví-li soud, že manželství se rozvádí z výhradné viny strany žalované, vyslovil tím již také, že strana žalující nemá viny na rozvodu. Nabude-li takový rozsudek moci práva, jest tím otázka viny na rozvodu mezi manžely s konečnou platností rozhodnuta a nemůže býti předmětem jiného samostatného sporu. Pro otázku tuto řešenou je zcela nerozhodné, zda šlo o rozsudek kontraditorní či kontumační. Při rozluce podle § 17 rozl. zák. převezme se prostě výrok o vině do rozlukového usnesení a nesmí na něm býti zase nic měněno (rozh. čís. 413, 7837 a 9766 sb. n. s.). Poněvadž manželství sporných stran bylo v původním sporu rozvedeno z viny manželovy, při čemž do usnesení povolujícího rozluce, byl převzat výrok o jeho vině na rozvodu, bylo rozhodnuto v té příčině pravoplatně mezi týmiž stranami a o téže věci (srov. rozh. čís. 13503 sb. n. s.). Lze se tedy domáhati změny výroku o vině jen žalobou o obnovu (neb o zmatečnost), nikoli žalobou samostatnou. Posouzení účinku žaloby o obnovu ve zmíněné otázce nutno ovšem ponechat rozhodnutí soudu v hlavní rozepři. Poněvadž však stačí jen možnost příznivějšího výsledku a není vyloučeno, že by soudy v hlavní rozepři uznaly na vinu manželčinu nebo aspoň na spoluvinu, byla žaloba o obnovu z důvodu § 530 čís. 7 c. ř. s. odůvodněna, když jinak podle přednesu žalobce, jež nutno pokládati podle § 396 c. ř. s. za pravdivý, dány jsou tu její předpoklady. Žalobce totiž výslovně uvádí v této žalobě, že teprve dne 9. června 1933 se dozvěděl o nevěře manželčině, takže, podav žalobu o obnovu dne 7. července 1933, dodržel zákonnou lhůtu, stanovenou v § 534 čís. 4 c. ř. s. k podání zmíněné žaloby.

Čís. 14707.

Směnou části zabrané půdy za půdu nezabranou (§ 24 příd'. zák.) vstupují nezabrané pozemky na místo pozemků zabraných a jsou podrobeny všem následkům, plynoucím ze zvláštní povahy pozemkové reformy.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1935, Rv I 1799/35.)

Žaloba tvrdí, že nemovitosti, na jichž ideální polovici vede žalovaný exekuci nucenou dražbou, nejsou vlastnictvím povinného Karla Š. a jeho manželky Marty Š., kteří jsou dosud jako vlastníci v pozemkové knize zapsáni, nýbrž že státní pozemkový úřad v zastoupení žalujícího česko-

slovenského státu uzavřel dne 27. dubna 1923 s tehdejším vlastníkem těchto nemovitostí Josefem Š. směnnou smlouvu, podle níž Š. směnil se státním pozemkovým úřadem tyto pozemky za část přidělového pozemku pro účely pozemkoreformní. Státní pozemkový úřad po žních roku 1923 pozemky ty od Josefa Š. převzal a je jako příděl podle zákona ze dne 30. ledna 1920 čis. 81 sb. z. a n. odevzdal do držení a užívání z části Jiřímu a Anně M., z části Václavu a Anně R. a z části Josefu a Heleně Š. Tito přídělci od té doby pozemky ty drží a užívají, a když potom podle smlouvy svatební ze dne 11. července 1929 stali se po Josefu Š. knihovními vlastníky nemovitostí těch Karel a Marta Š., uzavřel s nimi Státní pozemkový úřad v zastoupení československého státu novou smlouvu směnnou ze dne 26. srpna 1931, podle níž odevzdali ony pozemky do vlastnictví československého státu, který jim za ně odevzdal přídělový pozemek parc. čis. 245/7. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y**: Právní vývody, které žalující strana vyvozuje z knihovní poznámky zamýšleného převzetí, nepřicházejí vůbec v úvahu, poněvadž k poznámce té došlo až po tom, kdy žalovanému exekuce nucenou dražbou byla povolena. Vlastnictví k nemovitým věcem dle § 431 obč. z. nabývá se teprve vkladem práva vlastnického. V době povolení dražby a poznámky zahájení dražebního řízení byl povinný Karel Š. vlastníkem nemovitosti. V této době nebyla v knihách vyznačena poznámka ve smyslu zákonů o pozemkové reformě a rozhodný je pouze skutečný knihovní stav a nikoliv stav faktický. I kdyby došlo ke směně pozemků žalující stranou tvrzené, když tato směna knihovně provedena nebyla, nemůže to býti na újmu právům žalované strany, jednající v důvěře ve stav knihovní a dodatečná poznámka zamýšleného převzetí nemohla proto zpětně působiti na práva žalovanou stranou v důvěře v knihovní stav nabytá.

N e j v y š š í s o u d zrušiv oba rozsudky uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Podle § 24 přidělového zákona čis. 81/20 sb. z. a n. může státní pozemkový úřad pro účely pozemkoreformní za přiměřenou část zabrané půdy dohodou s účastníky směnití půdu nezabranou. Takovou směnou vstupují nezabrané pozemky na místo zabraných, nabývají charakteru pozemků zabraných, podléhají omezením, jež podle § 23 cit. zák. může státní pozemkový úřad určit, aby se vyhovělo účelům, které příděl sleduje, a jsou podrobeny všem následkům plynoucím ze zvláštní povahy pozemkové reformy a všem ustanovením pozemkové reformy se týkajícím. Platí tedy o nich zejména ustanovení § 16 záb. zákona čis. 215/19, podle něhož nemovitost je zabrána, i když zábor poznamenán není, dále § 7 téhož zákona ve znění zákona čis. 108/21, podle něhož zcizení a zavazení zabraného majetku vyžaduje svolení pozemkového úřadu a jest bez něho neplatné, dále ustanovení § 2 odst. 1 zák. čis. 93/31, podle něhož půdu, která nebyla přidělena jako rolnický nedíl, jest do určité doby dovoleno propachtovati, zciziti a zatížiti jen se svolením státního pozemkového úřadu, kteréžto omezení postihuje přidělený pozemek již ze samého zákona i bez zápisu do pozemkové knihy

a vztahuje se i na pozemky již dříve přidělené, dále ustanovení § 31 náhr. zák., podle něhož pouhým přidělem dostává se přidělci nemovitosti, takže nabytí přiděleného pozemku uskutečňuje se pravoplatným konečným přidělovým rozhodnutím státního pozemkového úřadu a není zapotřebí ani vkladu do knih ani hmotného odevzdání pozemku, tak že tu nemají místo ustanovení §§ 431, 440 a 444 obč. zák. (rozh. 7862, 7960 a plenární usnesení č. 12916 sb. n. s., srovnej též rozh. 6014 sb. n. s.). Nižší soudy posuzovaly sporný případ jen s hlediska občanského zákona a nikoliv s hlediska pozemkové reformy, jejíž zvláštní povaha a účel má v zápětí, že nelze použití ustanovení občanského zákona, pokud tomuto účelu překážejí. Poněvadž následkem jednostranného právního stanoviska nižších soudů nebyly provedeny o tvrzeních žaloby důkazy, ač správnost jejich kromě odstavce prvního žaloby byla žalovaným popřena, je řízení kusé. K tomu budiž podotknuto, že odvolávati se na důvěru v knihy veřejné nemá podle toho, co bylo nahoře řečeno, v tomto případě místa a že podle § 23 přidělového zákona jest státní pozemkový úřad povolán, aby hájil ohledně přiděleného majetku zájmy pozemkové reformy a jest nejen oprávněn, nýbrž i povinen zakročiti všude, kde pokládá zájmy ty za porušeny, takže je aktivní legitimace žalující strany v tomto sporu odůvodněna (rozh. 5851 a 8254 sb. n. s.).

Čís. 14708.

K zajištění peněžitých pohledávek může býti povolena i úschova zabavených svršků podle § 259 ex. ř. jakož i příkázání zabavené pohledávky k vybrání, toto však s dodatkem, že příkázání pohledávky (výživného) dosud nesplatné stane se účinným teprve její splatností.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1935, R II 500/35.)

P r v ý s o u d povolil k vydobytí již splatných dávek výživného vymáhající strany exekuci zabavením, uschováním a prodejem svršků jakož i zabavením a příkázáním mzdy povinného s obmezením podle zák. č. 314/20 sb. z. a n., návrh na povolení zajišťovací exekuce k vydobytí budoucně dospívajících částek týmiž exekučními prostředky zamítl. **R e k u r s n í s o u d** vyhověl i v této části exekučnímu návrhu. **D ů v o d y:** Podle § 6 zák. č. 4/31 platného již v době navrhované a povolené exekuce jest povoliti zajišťovací exekuci k zajištění dávek splatných v jednom roce, jakmile se zahájí proti dlužníku exekuce k vydobytí některé dospělé pohledávky, takže lze návrh na exekuci zajišťovací spojit hned s prvním návrhem exekučním, aniž je třeba osvědčiti, že by se jinak dobytí dávek zmařilo nebo značně ztížilo.

N e j v y š š í s o u d vyhověl částečně dovolacímu rekursu tak, že povolil k zajištění vymáhaného nároku exekuci zabavením a uschováním svršků a zabavením a příkázáním k vybrání dvou třetin mzdy povinného; příkázání pro výživné dosud nesplatné pod podmínkou, že se stane účinným teprve jeho splatností.